

На основу члана 6 став 1 Уредбе о заступнику Републике Србије пред Европским судом за људска права („Службени гласник РС“, број 61/06 – пречишћен текст) објављује се, на српском и енглеском језику, Пресуда Европског суда за људска права по представи број 24291/08 – Кликовац и др. против Србије, која гласи:

ДРУГО ОДЕЉЕЊЕ

**ПРЕДМЕТ КЛИКОВАЦ И ДРУГИ ПОДНОСИОЦИ
ПРЕДСТАВКЕ ПРОТИВ СРБИЈЕ**

(представка број 24291/08)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

5. март 2013. године

Ова пресуда је правоснажна али може бити предмет редаторских промена.

У предмету Кликовац и други подносиоци представке против Србије,

Европски суд за људска права (Друго одељење), на заседању Већа у саставу:

Paulo Pinto de Albuquerque, *председник,*

Dragoljub Popović,

Helen Keller, *судије,*

и Françoise Elens-Passos, *заменик секретара одељења,*

после већања на затвореној седници одржаној 12. фебруара 2013. године,

изриче следећу пресуду, која је усвојена на тај дан:

ПОСТУПАК

1. Предмет је формиран на основу представке (број 24291/08) против Републике Србије коју су Суду поднела према члану 34. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: „Конвенција“), три српска држављанина, г. Бранко Кликовац, г. Милован Бачанац и г. Радован Васић (у даљем тексту: „Подносиоци представке“), 3. маја 2008. године.
2. Све подносиоце представке првобитно је заступао г. С. Крстић, адвокат из Краљева. Он је 27. септембра 2011. године обавестио Суд да више не заступа г. Бранка Кликовца и г. Милована Бачанца. Владу Србије (у даљем тексту: „Влада“) заступао је њен заступник г. С. Царић.
3. Председник Другог одељења је 29. јуна 2010. године одлучио да обавести Владу о овој представи. Такође је одлучено да се допуштеност и основаност представке разматрају истовремено (члан 29. став 1.).
4. Влада је ставила примедбу на разматрање представке од стране Комитета. Пошто је размотрио примедбу Владе, Суд је одбацује.

ЧИЊЕНИЦЕ

I. ОКОЛНОСТИ ПРЕДМЕТА

5. Подносиоци представке рођени су 1942. године, 1953. године, односно 1949. године и живе у Краљеву.
6. Окружни суд у Краљеву (у даљем тексту: „Окружни суд“) је 10. новембра 2004. године наложио предузећу МАГНОХРОМ д. о. о. (у даљем тексту: „Дужник“), предузећу из Краљева, да подносицима представке исплати *in solidum* РСД 1,504.924 заједно са законском

каматом и судским трошковима. Ова пресуда је постала правоснажна 6. јула 2006. године.

А. Извршни поступак

7. Подносиоци представке су 2. фебруара 2007. године поднели предлог за извршење горе наведене пресуде предложивши да се она изврши лицитацијом одређене непокретне имовине дужника.
8. Општински суд из Краљева (у даљем тексту: „Општински суд“) је 6. фебруара 2007. године издао решење о извршењу. Дужник се жалио на то решење тврдећи да предузеће пролази кроз поступак реструктурирања као и да вредност спорне непокретне имовине прелази вредност потраживања подносилаца представке. Окружни суд је 9. марта 2007. године одбио жалбу.
9. Неутврђеног дана 60 других захтева за извршење поднетих против истог дужника је здружено са предметом подносилаца представке.
10. После неколико рочишта и две три неуспешне лицитације, спорна имовина је продата 30. априла 2010. године предузећу из Бачке Паланке за РСД 151,663.077.
11. Коначну одлуку о подели средстава и редоследу измирења поверилаца Општински суд је донео 5. јула 2011. године. Суд је наложио делимично намирење свих поверилаца сразмерно њиховим потраживањима и износу добијеном продајом.
12. Убрзо после тога, потраживања подносилаца представке су делимично намирена.

Б. Статус дужника

13. Дужник је приватизован 21. јула 2006. године.
14. Уговор о продаји је поништен 28. децембра 2007. године због пропуста купца да испуни уговорне обавезе.
15. Од јануара 2008. године, дужник се и даље састојао од претежно друштвеног/државног капитала.
16. Агенција за приватизацију је 28. маја 2010. године наложила реструктурирање дужника, а овај поступак је још у току. И поред тога, извршни поступак који се разматра у конкретном предмету није никада обустављен или завршен по овим основама.

II. РЕЛЕВАНТНО ДОМАЋЕ ПРАВО

17. Релевантно домаће право у вези са статусом друштвених предузећа и релевантне одредбе у вези са извршним поступком изнете су у предмету *Р. Качапор и друге подносиоце представке против Србије*, број 2269/06 *et al.*, 15. јануар 2008. године, ставови 57-64 и

ставови 71-76. Даље, релевантне одредбе у вези са приватизацијом друштвених предузећа изнете су у предмету *Црнишанин и други против Србије*, бр. 35835/05 *et al.*, ставови 100-104, 13. јануар 2009. године.

ПРАВО

I. НАВОДНА ПОВРЕДА ЧЛАНА 6. КОНВЕНЦИЈЕ И ЧЛАНА 1. ПРОТОКОЛА БРОЈ 1 УЗ КОНВЕНЦИЈУ

18. Подносиоци представке жалили су се због пропуста Тужене државе да изврши правоснажну пресуду од 10. новембра 2004. године. Они су се ослонили на члан 6. Конвенције и члан 1. Протокола број 1 уз Конвенцију.

Члан 6., у релевантном делу, прописује:

„Свако, током одлучивања о његовим грађанским правима и обавезама ... има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним судом, образованим на основу закона..”

Члан 1. Протокола број 1 уз Конвенцију гласи како следи:

„Свако физичко и правно лице има право на неометано уживање своје имовине. Нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права.

Претходне одредбе, међутим, ни на који начин не утичу на право државе да примењује законе које сматра потребним да би регулисала коришћење имовине у складу с општим интересима или да би обезбедила наплату пореза или других дажбина или казни.”

A. Допуштеност

19. Суд примећује да представка није очигледно неоснована у оквиру значења члана 35. став 3 (а) Конвенције. Он даље примећује да није недопуштена ни по једном другом основу. Она се према томе мора прогласити допуштеном.

Б. Основаност

20. Суд примећује да је домаћа пресуда у корист подносилаца представке донета 10. новембра 2004. године и да је постала правоснажна 6. јула 2006. године. Подносиоци представке затражили су извршење 2. фебруара 2007. године. Међутим, до данас она није у потпуности извршена. Влада није понудила никакав аргумент да то оправда.

21. Суд је већ налазио повреду члана 6. Конвенције и члана 1. Протокола број 1 уз Конвенцију у сличним околностима (види *Р. Качанор и друге подносиоце представке против Србије*, цитиран у горњем тексту, ст. 115-116; *Црнишанин и други против Србије*, цитиран у горњем тексту, став 123.; и *Рашковић и Милуновић против Србије*, бр. 1789/07 и 28058/07, став 79., 31. мај 2011. године). Он не налази ниједан разлог да одступи од те праксе у конкретном предмету. Према томе, дошло је до повреде члана 6. Конвенције и члана 1. Протокола број 1 уз Конвенцију.

II. ПРИМЕНА ЧЛАНА 41. КОНВЕНЦИЈЕ

22. Члан 41. Конвенције прописује:

„Када Суд утврди прекршај Конвенције или протокола уз њу, а унутрашње право Високе стране уговорнице у питању омогућава само делимичну одштету, Суд ће, ако је то потребно, пружити правично задовољење оштећеној странци.”

A. Штета

23. Подносиоци представке тражили су исплату преосталог дуга према пресуди на име материјалне штете и сваки по 100.000 на име нематеријалне штете. Влада је те захтеве сматрала претераним и неоправданим.
24. С обзиром на повреду утврђене у конкретном предмету и на сопствену праксу (види *Р. Качанор и друге подносиоце представке против Србије*, цитиран у горњем тексту, ст. 123-126, и *Црнишанин и други*, цитиран у горњем тексту, став 139.), Суд сматра да се захтев подносиоца представке за накнаду материјалне штете мора бити прихваћен. Влада ће, према томе, сваком подносиоцу представке исплатити преостали дуг из правоснажне пресуде од 10. новембра 2004. године.
25. У вези са нематеријалном штетом, Суд сматра да су подносиоци представке претрпели одређени нематеријални губитак због повреда Конвенције утврђених у овом предмету. Конкретан тражени износ је међутим превисок. Процењујући на правичној основи, како се то захтева чланом 41. Конвенције, Суд сваком подносиоцу представке досуђује 4.700 евра у овом делу.

B. Трошкови

26. Подносиоци представке такође су тражили РСД 300.000 на име трошкова насталих пред домаћим судовима и приближно 2.480 евра за трошкове пред Судом. Влада је те износе сматрала превисоким.

27. У складу са праксом Суда, подносилац представке има право на накнаду трошкова само у оној мери у којој је показано да су ти трошкови заиста и неопходно настали и да су разумни у погледу износа (види, на пример, *Iatridis против Грчке* (правично задовољење) [ВВ], број 31107/96, став 54., ЕЦХР 2000-ХИ). На основу информација које поседује и горе наведених критеријума, Суд сматра да је разумно да подносицима представке досуди 450 евра у овом делу.
28. У вези са трошковима насталим пред домаћим судовима, Суд примећује да су они саставни део захтева подносилаца представке за накнаду материјалне штете, о којима је већ било речи у горњем тексту.

В. Затезна камата

29. Суд сматра да је примерено да затезна камата буде заснована на најнижој каматној стопи Европске централе банке уз додатак од три процентна поена.

ИЗ ТИХ РАЗЛОГА, СУД ЈЕДНОГЛАСНО

1. *Проглашава* представку допуштеном;
2. *Утврђује* да је дошло до повреде члана 6. Конвенције и члана 1. Протокола број 1 уз Конвенцију;
3. *Утврђује*
 - (а) да Тужена држава треба да из сопствених средстава и у року од три месеца, исплати преостали дуг који се дугује подносиоцима представке према правоснажној пресуди од 10. новембра 2004. године;
 - (б) да Тужена држава треба да плати подносицима представке, у истом року, следеће износе, који ће се претворити у валуту Тужене државе по стопи важећој на дан измирења:
 - (i) 4.700 евра (четири хиљаде седам стотина евра) сваком подносиоцу представке, плус порез који се може платити, на име нематеријалне штете; и
 - (ii) 450 евра (четири стотине педесет евра) заједно, плус порез који се може наплатити од подносиоца, на име трошкова;
 - (в) да по истеку горе наведена три месеца до исплате, треба платити обичну камату на горе наведене износе по стопи која је

једнака најнижој каматној стопи Европске централе банке у законском периоду уз додатак од три процентна поена;

4. *Одбија* преостали део захтева подносилаца представке за правично задовољење.

Састављено на енглеском језику и достављено у писаној форми на дан 5. марта 2013. године, у складу са правилом 77 ст. 2 и 3 Пословника Суда.

Françoise Elens-Passos
Заменик секретара

Paulo Pinto de Albuquerque
Председник